

Mussolini hladno sprejet v Locarno.

KONFERENCA JE KONČANA V POPOLNO ZADOVOLJNOST ZBOROVALCEV. — MUSSOLINI JE BIL IGNO-RIRAN.

Locarno, Švica. — V petek je padla odločilna kocka, varnostni pakt med zapadnimi državami Evrope je podpisan.

Na konferenco je tudi prišel italijanski diktator Mussolini, kateri je pa le delo konferen- ce zadrževal. Fašizem je mogo- če dober za Italijo, katera je na robu komunizma, a evropski politikarji gledajo na faši- zem ravno skozi tisto steklo, kakor na komunizem. Oni sma- trajo fašizem, ki zatira svobodo govora in osebo svobodo sploh, kot zapreko moderni- ranja Evrope. Mussolini je bil kaj hladno sprejet v krog zborovalcev. Belgijski zunanji mi- nister Emile Vandervelde, mu je obrnil hrbet, ko je Mussoli- ni pomolil roko v pozdrav. Mr. Vandervelde je socialist in je bil intimni prijatelj italijanskega poslanca Matteottija, kate- rega so fašisti umorili, ker je bil njih nasprotnik. Celo tako daleč je šel Mr. Vandervelde, da ni hotel tudi pri konferenci imeti kaj opravka z Mussolini- jem, dasi si je angleški mi- nister prizadeval ju pripraviti do sprave.

Krepko zausnično je pa tudi dobil italijanski diktator od časnih poročevalcev, kateri so, glede na to, ker zatira svobodo tiska v Italiji, njega bojkotirali s tem, da se niso od- zvali vabilu na sejo časnih poročevalcev, katero je aran- žirala italijanska delegacija, kjer bi imel poročati Mussolini o svojem mnenju o konferenci.

A vzlic temu je bila dvorana polna ob določenem času, pri- hod Mussolinija je osupnil navzoče, kateri so ga preje po- znali, kajti skrb in politični posli so spremenili njegove po- teze, lice mu je bilo blede. Med najvažnejšo potezo njegovega govora smatrajo ono, ko je de- jal, da sprejetje renskega va- rnostnega pakta pomeni stabili- zacijo splošnega miru po celi Evropi. Ta mir, tako je nada- ljeval Mussolini, bo potrjen ta- krat, ko bo Nemčija pristopila k Ligi narodov.

Povdarjal je tudi, da bo de- legacija spoznala važnost so- delovanja Italije pri paktu. Ko je Mussolini končal svoj govor je vprašal ako želi kdo staviti kašno vprašanje, ker se pa ni nikdo oglašil (kar je tu- di klofuta) je rekel smehlja- je, da je seja zaključena.

Po seji je bilo zelo živahno po hodniku poslopja, kjer so bili zbrani "strajkarji." Ko se jim Mussolini približa, je de- jal nekemu angleškemu poro- čevalcu, ako stoji dobro komu- nizem v Angliji, nakar mu je poročevalec odvrnil, da on ni komunist. Nato pa prvi Mussolini: "No potem sem se pa enkrat zmotil." Nato je pa dobil zopet "kroften" odgovor, namreč: "Vi se pač večkrat zmotite."

V splošnem se je doseglo v Locarno nepričakovano veliko na potu za mir. Sami delegat- je se čudijo, da je šlo vse tako lepo izpod rok. Po sedmih le- tih polnih intrig, nezaupanja in vojaških zarot, je prišla Ev- ropa do spoznanja, da se neiz- plača nesporazum, le mir med narodi prinese blagostanje. Nemčija je prišla do spozna- nja, da Franciji ni bilo na tem- u, kako bi uničila Nemčijo,

VELIKA TATVINA.

Sest banditov je napadlo Inter- national Harvester kompani- jo, odnesli so \$40,000. — Nagrada razpisana kdor iz- sledi tatove.

Chicago, Ill. — Chicago je pač gnezdo zločincev. Na pa- pirju se velikokrat bere o čišč- enju po mestu sumljivih elemen- tov, a kaj pomaga ko ostane le na papirju, kateri je potrpež- ljiv in prenese vse.

V soboto jutro je prišlo v prostore West Pullman Inter- national Harvester kompanije šest oboroženih banditov. Z re- volverji so vstrahovali kakih 20 pri delu se nahajajočih u- službencev in superintendenta, ter ugrabili \$40,000, znesek ki je bil pripravljen za splačilo delavcev.

Očividno so bili skriti celo noč v notranjih prostorih, da so potem zjutraj imeli dostop do onih vrat, katere so odprte je na plačilni dan. Štiri strelji so padli za bežečimi tatovi, ki so zbežali skozi okno, katero so razbili. Nobeden strel ni za- del. Na West 119. cesti in Vin- cennes ave. so se zgrubili zasle- dovalcem izpred oči in jo po- pihali na varno.

Kampanija je razpisala \$1,000 nagrade za vsakega od tatov, dasi je škoda krita z za- varovalnico.

Frank H. Harison, superin- tendent se je moral z drugimi na ukaz banditov vleči na tla. Videti je bilo, da so bili tatovi o vsem dobro poučeni in so jim bile razmere v tovarni znane.

ZAGONETNI UMOR.

Kenosha, Wis. — V četrtek dne 15. t. m. so našli na Lane cesti, šest milj od Kenosha tru- pli od Madeline Latiner in nje- nega zaročenca, James Sears. Policija je na delu, da bi raz- vozljala ta zagonetni dvojni umor. Do sedaj nimajo še no- benega sledu in tudi si niso na jasnem, je li se gre za roparski umor ali iz ljubosumnosti.

Pri umorjenici so našli dnev- nik, v katerem je pojasnjeno, kako močno je bila zaljubljena v Searsa, a tudi, da sta se več- krat prepirala, kajti na enem mestu je zapisano: "Li smem pričakovati odpuščenja?"

Razpisano je \$2,500 nagra- de onemu, ki bi mogel dati ka- kršnokoli pojasnilo o umoru. Dobili so več odtiskov prstov, na podlagi katerih policija na- daljuje delo.

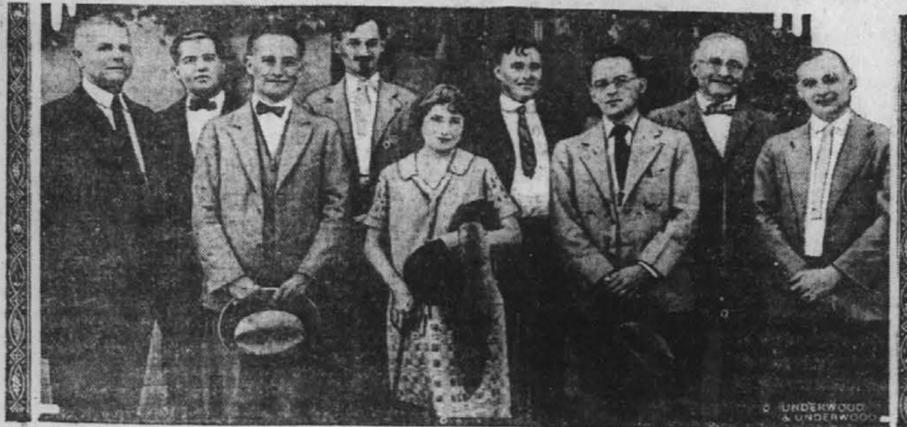
13 LETNI DEČEK USTRELIL PRIJATELJA.

Chicago, Ill. — Edmond Wernikowski, star 13 let, se je igral s samokresom doma na 2012 Homer St., ko je njegov prijatelj 13 let stary Henry Grocky v tistem trenutku stopil na porč. Wernikowski, mi- sleč da je ropar je sprožil in Henry se je zgrudil mrtev na tla, krogla mu je predrla srce.

Oni, ki piše šaljive povesti, se na šaljiv način preživi.

in Francija je uvidela, da je Nemčija polna vseh drugih skr- bi, kakor pa da misli na maš- čevanje.

"COLLEGE OF THE AIR" JE ZADNJE NA POLJU IZOBRAZBE.

Razpošiljalna postaja WSUI ima sedaj na svojem programu tudi predavanja članov "College of the Air" iz vseučilišča države Iowa. Slušaatelji tega tečaja imajo isto priznanje kakor oni, ki obiskujejo pol leta univerzo; di- jaka stane ta tečaj le \$58.00. Gorenja slika nam kaže predavatelje.

SMRT OD GLADU.

Romunski terorist Max Gold- stein je končal svojo gladov- no stavko; umrl je ko že ni zavžil 25 dni ničesar.

Bukarešt, Romunija. — Le- ta 1919, je komunist Max Gold- stein, položil peklenski stroj v poslopje romunskega senata, kateri se je pa razpočil prera- no, a vendar sta postala žrtvi zarote dva knezoškofa in dva senatorja. Po storjenem zloču- nu je pobegnil preko meje, a leta 1921 se je zopet povrnil v Romunijo in nadaljeval s svojimi zločinskimi načrti, pri ka- terih je bil zasačen in vržen v zapor, kamor je bil obsojen za celo življenje. V Romuniji je odpravljen smrti kazni. Ker si je mislil, da je brez nemože, upanja na oprostitev ni imel, je pričel z gladovno stavko. 25 dni je držal, nato umrl. Mora- li bi ga hraniti prisilno, a tega niso storili.

FAŠISTI NAPADLI PO- ROČEVALCA.

Locarno. — Italijanski faši- sti so napadli v Locarno fran- coskega časniškega poročeval- ca, ker je pisal v nekem parišk- em listu zoper terorizem pod fašistovsko vlado.

DEŽNIK NI, KAMOR SE SHRANJA DRAGOCENOSTI.

Chicago, Ill. — Mrs. John Aylesworth, 7450 Greenview ave. je shranjevala svoje dra- gocenosti, da so bili varni pred tatovi in dežnik, ki je stal v kotu. Ker pa je deževalo, je njen soprog, ne vedoč kje ima žena svojo "banko," vzel de- žnik in odšel po svojih poslih. Ko se vrne, je našel ženo v sol- zah, skočila je k njemu in ga vprašala kje so dragocenosti, a ni ji mogel dati na to odgovora. Naglo se odpravila po poti, kjer je mož hodil z dežnikom, a ničesar nista našla. Zgublje- ne dragocenosti so cenjene na \$5,000.

PONAREJALCI DENARJA PO KLJUČEM.

Chicago, Ill. — Tri osebe so aretirali in veliko množino po- narejenih bankovcev po \$10.00 zaplenili ko so detektivni vdrli v tiskarno Emil Wolker- ja na 2946 Lincoln ave. Le tam so tudi našli več priprav za izdeljavo denarja, glavni kri- vec in kolovodja je lastnik tis- karne Wolker.

En migljaj o pravem času je več vreden kakor tisoč nasve- tov.

KRIŽEM SVETA

Washington. — Obrežni stražniki so v teku sedem me- secev zajeli 238. tihotapskih parnikov in aretirali 400 oseb. Zaplenjeno žganje je cenjeno na \$10,000,000. Ta rezultat se je dosegel z izgubo štirih pa- rnikov last vlade Zdr. držav, ob življenje so prišli trije ob- režni stražniki.

Seattle, Wash. — Mrs. Harry Fair iz San Franciscosa je ženska, katero zavida marsika- teri lovec. V Alaski in Yukon pokrajini je ustrelila dva me- dveda, eden je meril 11 čevljev, enega musa in več druge div- jačine.

Canton, Kitajsko. — Rde- če čete kantonske vlade so za- sedle mesto Waochow, devet- deset milj vzhodno od Canton. Zajeli so večje število vojakov nasprotni stranke. Waichow je važno mesto na vzhodni strani reke, katerega so imeli v rokah nasprotniki, pod po- veljstvom Chen Chungming.

Denver, Colo. — Denver & Salt Lake osebni vlak je v Corona zadel v neki tovorni vlak. Osebni vlak je pri tre- nju začel goreti, ogenj se je na- glo širil po vozovih, preplašeni potniki, katerih je bilo nad 100, so se rešili. Kdo je zakri- vil nesrečo ni pojasnjeno.

San Diego, Cal. — Pri vajah 100 čevljev pod vodo, oddaljeno 8 milj od obrežja, je podmornik št. 25, ko se je dvi- gal zadel v iskalca min, Orto- lan. Pri koloziji sta bila oba čolna poškodovana, a nihče od posadke ni bil ranjen.

De Kalb, Ill. — Tukaj so aretirali tri mladeniče, ki so na sumu, da se bavijo s tatvino av- tov, katere potem prodajajo.

Herrin, Ill. — Roberts in Elza Hardcastle sta bila zasa- čena pri tatvini, policist Frank Roberts ju je hotel aretirati, vnel se je boj z revolverji, pri katerem je bil policist ranjen, tako tudi neki brivec, ki mu je priskočil na pomoč, tatova sta pobegnila.

John Koval, ruski imi- grant, kateri je z nožem zabo- del do smrti Marto Egelski, je v Michigan City plačal zločin s smrtjo na električnem stolu.

Chicago, Ill. — Morilec svoje žene, Frank Lanciano je bil v petek zjutraj v okrajni jetlnišnici obešen. Pred smrtjo se je spravil z Bogom in se ke- sal svojega čina.

Brezpomembno je za člove- ka iskati stalno delo, ako sam ni stalen.

LETALSKA NESREČA.

V bližini kjer je bil uničen vo- dilni zrakovolp Shenandoah, se je ponesrečilo letalo, trije so našli žalostno smrt.

Wheeling, W. Va. — Stra- šanska nevihta in neurje je za- lotila v petek 44 letal ko so se nahajali na poletu proti seve- ru. Kakih 100 milj od prosto- ra kjer je bilo konec ponosne- ga Shenandoah, pri čemer je prišlo ob življenje 14 oseb, je tudi pri tej priliki neko letalo v dežju in gosti megli tresčilo na zemljo, letalo je uničeno in trije letalci so prišli ob življe- nje. 14 letal je bilo tudi pri- siljeno se spustiti na zemljo, ker niso več mogli kljubovati elementu. 4 so srečno prileteli do Daytona, 11 jih je pa pri- stalo na Langin polju v Mouds- ville. Ponesrečeno letalo se je vnelo takoj ko je priletelo na zemljo. Sodijo, da je vzrok ne- sreči, defekt pri motorju. Tru- pla ponesrečencev so bila tak- oj prenešana v neki pogrebni zavod v New Salem.

VELIKA NESREČA NA PARNIKU.

Ogenj je izbruhnil na parniku, 10 oseb je izgubilo življenje, ostali so bili rešeni, parnik je uničen.

Mayport, Fla. — V noči od sobote na nedeljo je izbruhnil ogenj na parniku Comanche, last družbe Clyde, ko se je na- hajal šest milj od tukajšnega pristanišča. Kolikor je znano ni- čine "od samoroedečih vrst je dečka in štiri moški. Ostale je rešil tanker Reaper in pilotski čoln Mota.

Ogenj se je pojavil na spred- njem delu parnika, širil se je tako naglo, da je bilo gašenje nemogoče.

Moštvo ponesrečenega par- nika je neumorno delalo, dru- gače bi bilo število mrtvih še večje. Spustili so takoj rešilne čolne, katerih dva sta se pre- kucnila in kakih 40 oseb je pa- dlo v vodo, katere so pa rešili. Kako je ogenj nastal ni po- jasnjeno.

JOHN C. COOLIDGE BOLAN.

Plymouth, Vt. — Mr. John Coolidge, oče našega predse- dnika leži bolan, njegovo stanje je opasno. Muči ga trganje po živcih. Že začetkom minulega tedna je tožil o otprenju vra- tu, čemer pa ni pripisoval no- bene važnosti, a v soboto je po- stal toliko slabši, da je moral ostati v postelji.

Iz Jugoslavije.

POMENLJIVA SLAVNOST V ZAVODU SV. STANISLAVA V ŠENT VIDU. — SLOVESNO SV. MAŠO JE DAROVAL PREVZV. G. KNEZOŠKOF. — DRUGE VESTI.

Zavod sv. Stanislava.

Zavod sv. Stanislava je 21. sept. t. l. tiho in skromno praz- noval dvajsetletni jubilej svo- jega obstoja. Kakor je tiho delo vestnih profesorjev in skrbnih vzgojiteljev, tako naj bi bilo tudi tiho praznovanje dveh desetletij. Prva slovenska gimnazija je poslala med nar- od že 12 letnikov abiturijen- tov, kateri zavzemajo danes že važna mesta v vseh poklicih ši- rom Slovenije. Prvič je zavod, kot velika družina poklical svoje sinove pod streho one hiše, kjer so preživali cvet mladost- nih let. Na ta prvi klic se je od- zvalo veliko število gojencev. Kaka radost, kakšno veselje je žarelo na licih gospodov, ki so kot mladeniči zapustili hišo, pa se po letih vračajo v ta dom — možje. Najveselejši trenutki so pač srečanja sošolcev, soto- varišev, sobratov! Z mladeniš- ko živahnostjo je prevzvišeni g. knezoškof opravil slovesno sv. mašo v kapeli. Nekaj poseb- nega je cerkveno petje mladih dijakov. Pozna se zboru, da ga vodi spretna roka g. prof. Hy- baška. Zelo spretno je bila a- ranžirana nato žalna sloves- nost ob odkritju spominske plošče padlim gojencem zavo- da.

Savinjska dolina.

Vzdržujejo se vesti, da je to- varna za lesne izdelke na Pol- zeli, last Dolence Hudovernika, Javnornika d. d. prodana. Po nekaterih vesteh jo namerava- jo spremeniti v tovarno za plat- no, po drugih za papir. V koli- kor so vesti resnične, se še ne da kontrolirati, a pozdravljati bi bilo vsako transakcijo, kate- ra bi tovarno spravila s sedanje mrtve točke. Danes je v tovarni, katera bi lahko zaposlila nad 100 delavcev, zaposlenih samo okrog 10. — Nastopilo je lepo jesensko vreme. Spravlja se krompir, pridelek po pešenih legah zadovoljiv, po težji zem- lji slab; trga se koruza, katera je dobro obrodila, in pridno se seje ozimina. Hmeljski drogi že večinoma povsod stojijo v kopicah, kar je v primeri z dru- gimi leti jako zgodaj, ter tudi znak posledic dobre prodaje. — Vinogradi kažejo jako sla- bo. Žlahtne trte so kljub skrop- ljenju in prašenju večinoma u- ničene "od samoroedečih vrst je edino šmarnica malo boljša, medtem ko je izabela jako sla- ba. Mogoče bo še lepa jesen malo popravila, kar je zagre- šilo slabo poletje. — Sadje je jako slabo obrodilo. Od vseh strani prihaja sadja cele vago- ne, katero najde pri nas dobre odjemalce. Posebno jabolka za napravo jabolčnika se dobro prodajo. Cena na drobno 1.50 — 2 Din. — Tudi cena pri živi- ni je nekoliko poskočila. Sejmi, na katere prihajajo mnogokrat tudi laški in nemški kupci, so dobro obiskani.

Umrl

so v Ljubljani: Leopoldina Koc- jan, žena čevlj. pomočnika, 24 let. — Ranzinger Zofija, spe- diterjeva vdova, 75 let. — Ga- briela Eckert, strojevodjeva hči, 23 let. — Franciška Lin- dič, krojačeva žena, 32 let. — Karolina Kremžar, ključavni- čarjeva žena, 45 let. — Marjan Ovsenek, novorojenček davčne-

ga sluge, 8 dni. — Josip Zu- pančič, dninar, 42 let. — Gaš- per Repič, bivši mestni delavec, 66 let.

Nesreča.

Vovk Josip, posestnika sin iz Police je padel s konja in si pri tem zlomil levo roko. — Zdravi se v bolnici v Ljubljani.

Umrl

je v četrtek, dne 24. m. m. u- gleden mariborski meščan, me- sar in hišni posestnik Ivan So- lak.

Živ promet na Sušaku.

S Sušaka poročajo, da je bi- lo pristanišče zadnje dni tako polno ladij, da je moral neki angleški parobrod, ki je pri- peljal premog, dolgo čakati iz- ven luke, preden je prišel na vrsto, da izkrca svoje blago. Največ ladij, ki pristajajo v susaškem pristanišču, plove pod našo državno zastavo, a tudi število tujih ladij stalno raste. Največ nakladajo tuje ladje naš les.

Samomor zaradi 1 dinarja.

V vasi Rakovo na Popovem polju se je obesil mladi Ljuba Ratkovič, ker so ga starši od- dolžili, da je ukradel iz mizni- ce 1 dinar.

Tolpo tatinskih ciganov,

ki so jo vodili poglavarji Joska Nikolič in Joska Kolompar, je prišla novosadska policija, ko se je ravno pripravljala na od- hod iz novosadske okolice v Srem. Pri ciganih so našli tri konje brez živinskih potnih li- stov in precejšnje število konj- skih odevi. Ker je bilo policiji v Novem Sadu v zadnjem času prijavljenih več konjskih tat- vin, je policija cigane odpeljala v preiskovalni zapor.

Prijeti roparji.

V Gačkem v Hercegovini je orožniška patrulja prijela 4 člane zloglasne roparske tolpe, ki jo je dolgo vodil sedaj že zaprti poglavar Maja Vujović. Roparji so priznali, da so po aretaciji Vujovičevi ubili še 6 muslimanov.

ŠIRITE AM. SLOVENCA.

DENARNE POŠILJATVE V JUGOSLAVIJO, ITALIJO AVSTRILJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zve- sa pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so do- stavljene prejemniku na dom ali s- zadnjo pošto točno in brez vsake- odbitke.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in v- rah so bile večeraj sledeče:

Šifra	Slovensko s poštino	Cena
500	Din.	\$ 9.55
1,000	Din.	\$ 18.75
2,500	Din.	\$ 46.75
5,000	Din.	\$ 93.00
10,000	Din.	\$ 185.00
100	Lir	\$ 4.80
200	Lir	\$ 9.25
500	Lir	\$ 22.25
1,000	Lir	\$ 43.25

Pri pošiljtvah nad 10,000 Din. ali nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat me- nja, dostikrat docela nepričakovano je absolutno nemogoče določiti ceno vnaprej. Zato se pošiljate nakazuje po cenah onega dne, ko mi sprejme- no denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAV- NO.

Vse pošiljate naslov: SLO- VENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
455 W. 42nd ST., NEW YORK CITY

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI IN NAJSTAREJŠI SLOVENSKEGA LISTA V AMERIKI.

Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovenian Newspaper in America
Established 1891.

Ishaja vsaki tork, sredo, četrtek in petek razven dneva po prazniku. —
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday except the day after
holiday.

— PUBLISHED BY —

Edinost Publishing Company

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Telephone: Canal 0098

Cene oglasom na zahtevo. — Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto.....	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta.....	\$2.00
"	Za Chicago, Kanada in Evropo za celo leto.....	\$4.75
"	Za Chicago, Kanada in Evropo za pol leta.....	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year.....	\$4.00
"	For United States per half year.....	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year.....	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year.....	\$2.50

Številka poleg Vašega naslova na listu znači do kdaj imate list plačan. —
Obnovite naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki,
morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morajo biti prejeti vsaj dan
in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

"Entered as second class matter August 10, 1925, at the post office at
Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879."

Delavsko vprašanje.

Da je delavsko vprašanje eno izmed najnujnejših perečih
vprašanj v današnji človeški družbi, ni treba nobenemu pose-
bej poudarjati. Zakaj vsak vidi, kako je na svetu vedno več
reževev in da se reževi pojavljajo ravno med delovnimi sloji od
leta do leta bolj.

Za rešitev delavskega vprašanja, ki naj bi bilo rešeno tako,
da bi tudi režeži dobili svoj kos kruha, in svoj del udobne-
ga življenja se trudijo že leta in leta najboljši sociologi, po-
znatavteli človeške družbe, pa tudi poznatavteli možnosti in razmer,
pod katerimi bi bilo to izpeljivo.

Vsaki vidi, ki hoče, da na eni strani se zbirajo bogatini, na
drugi režeži. Prvi so vpregli svoje močgane in vse svoje sku-
snje za špekulacijo, v kateri ne proučujejo drugega, kakor, kako
bi več nagrabili, kako naj bi postali absolutni gospodarji polo-
žaja. V špekulativnem boju ali tekmi gre vsak zase, vsak gleda,
če le more, da svojega tekmeča spoti spravi, vse se peha in
dela samo za bogastvo. Pri tem tekmovalju pa plačujejo oni,
ki proizvajajo. Delodajalec tovarnar sedi v svojem uradu, na-
jete ima še posebne eksperte in dan za dnem računajo, kako bi
se dali ti in oni izdelki proizvajati na tak način, da bi jih lažje
prodajali za nižjo ceno kot nasprotni tekmeč. Kadar treba
pritisnejo na delavce, jim znižajo plačo, samo da jim je omogo-
čena konkurenca na trgu. In tako naredi zopet nasprotni tek-
meč in borba gre dalje. Delavec, ki je opravičen do poštenega
življenja pa trpi. Vsi drugi dobijo kar mu gre, a on pa ne dobi
kar mu gre. V sled tega postaja revnejši kot drugi in kajpada
opravičen ozlovoljen.

Nekatere evropske države so pred vojno imele in imajo še
sedaj urejene te zadeve na način, da je država poddrževala ne-
katere industrije, železnice, itd. Država je nato skrbel za de-
lavce, da so imeli stalne plače, da so delavci bili povisani po za-
slugi in po gotovih letih službe so imeli pokojnino. Toda ti siste-
mi se tudi niso povsod obnesli. Prvic ne zato, ker so druge
države tekmovalce z drugimi načini s takimi državami. Nekatere
države imajo še take sisteme v gotovih slučajih, druge ne.

V Ameriki n. pr. kjer je industrija najbolj razvita in pro-
izvanjanje največje je svobodni sistem v tem oziru. Deloda-
jalci najemajo delavce, jih plačujejo kakor vidijo primerno in
odslavljajo v času brezposlenosti, itd. Vendar so bili doslej
kljub vsej svobodni trgovinski tekmi ameriških industrijalcev
ameriški delavci daleč na bolj, kakor evropski istovrstni de-
lavci. V tem gre zasluga ugledni delavski uniji ameriških de-
lavcev, kjer so organizirane vse stroke ameriškega delavstva.
Vendar popolnoma rešeno delavsko vprašanje še tudi v Ameri-
ki ni. Od popolne rešitve so delavci v Ameriki še daleč. Da
je to resnica potrjujejo številne vedne stavke in neprestane
borbe delavcev proti kapitalistom, kateri od druge strani ne-
prestano računajo, kako bi se okoristili na rovaš delavskih mo-
či. Pogledimo med premogarje, komaj se nekoliko opomorejo
po eni stavki, je že druga na programu in čaka jih ista usoda.
Tako, da pod takimi okoliščinami se ponavlja vedno stara pe-
sem. In v takih razmerah nikdar zadovoljivega konca ne bo.

Pride pa končno na vrsto vprašanje, je li pot do pravične
reforme v tem oziru, kjer naj bi prišel tudi delavec do svoje ve-
ljave, on ki proizvaža in dela za druge, s katerega delom meša-
tarijo še stoteri in bašejo dobičke. O tem bomo nadalje raz-
pravljali v juternji številki.

Indianapolis, Ind.
Te dni se je podvrgla opera-
ciji soproga našega organista
Mr. F. Urajnarja. Mrs. Uraj-
nar je jako izvrstna pevka in
je vedno bila ena najboljših
moči pri našem cerkvenem in
narodnem petju. Zato ji prav
iz srca vsi želimo, da bi skoraj
okrevala in se vrnila nazaj med
nas.

Poročevalec.

Joliet, Ill.

Dne 5. oktobra je zopet za-
tasil mladi mož svoje trudne
oči Frank Šupka star 38 let
previden s sv. zakramenti.
Ranjki je bil rodom Poljak, a
za ženo je imel Slovenko hčer
našega starega pionirja Stefa-
na Stamel na North Chicago
Street. Ranjki zapuščala ženo in
dva otroka. — Ranjki je bole-
hal dalj časa na sušici, katero
je dobil v tovarni pri nezdrav-
nem delu. Tri mesece pred
smrtjo ni mogel več iz postelje.
Spadal je k Western Catholic
Union. Sprevod je bil s peto sv.
mašo v cerkvi sv. Jožefa z obil-
nem številom sorodnikov, prij-
ateljcev, kateri so ga spremili
na pokopališče sv. Jožefa. Naj
v miru počiva in sveti mu več-
na luč!

Te dni je tudi nevarno zho-
lel Mr. Josip Zalar gl. tajnik
KSKJ. V postelji ga je potisni-
la influenza in zraven se za-
strupljenje krvi. Upamo, da bo
bolezen kmalu pojenjala in da
se bo zopet zdrav vrnil v svoj
urad KSKJ!

M. Bluth, zastopnik.

Ely, Minn.

Večje število Elyčanov je
šlo predzadnjo nedeljo na
Chisholm. Tudi iz drugih nase-
lin jih je prišlo mnogo, namreč
na srebrno poroko vrle dobro-
znane slovenske družine Mr. in
Mrs. John Lamut. Več kot sto
prijateljev je posetilo to jubi-
lejno družinsko slavnost. Go-
stovanje se je vršilo na najbolj
prijetni način. Ker je ta druž-
na dobro znana, zato je kakor
že omenjeno prišlo nebroj prij-
ateljev (ic) od blizu in daleč
častitati jubilarjema in se nji-
ma poveseliti na ta dan. Z Ely
smo se udeležili jaz in moja
soproga, Mr. in Mrs. Terezija
Ivec, kateri je mati od — Mrs.
Lamut; Mr. in Mrs. Fr. Lind-
green; Mr. in Mrs. John Zu-
pancich in hčerka Miss Ange-
la; Mr. in Mrs. Anton Mikolič;
Mr. in Mrs. Frank Veranth in
sinova Frank in Joseph; Mrs.
Ana Kočevar in hčerke Annie
in Albina; Mr. Mat Vertin;
Misses Ana in Margaret Hutar
in Mrs. Elizabeth Smerekar.

Na gostovanju je bilo naj-
boljše prijateljsko razpolože-
nje. Marsikaj smo se razgovo-
rili prijatelji in prijateljice
med seboj. Dobro se nam je
godilo.

Vrlima jubilentoma pa želi-

mo, da bi zdrava in zadovoljna
dočkala še zlatega in demant-
nega jubileja!

Pozdrav vsem naročnikom in
čitateljem tega lista!

J. Mantel.

Chicago, Ill.
Nesreča nikdar ne počiva.
Zadnji teden je auto. truck za-
del malo 5 letno hčerko Agnes
družine Mr. in Mrs. Leon Mla-
dič, našega potovalnega za-
stopnika. Poškodbe ravno niso
nevarne in kakor je izpovedal
zdravnik bo kmalu zdrava.

Te dni se je preselila znana
Mr. in Mrs. Ivan Kušarjeva dru-
žina z 22. ceste v Berwyn, Ill.
v svojo novo hišo, ki so jo to
poletje zgradili. Hiša je nare-
jena po novem modernem na-
činu in je tudi na jako prijaz-
nem pripravnem kraju.

Obiskal je nas Mr. Leo Za-
krajšek iz New Yorka, ki se
mudi po opravkih v Milwau-
kee in Chicago.

Pueblo, Colo.

Naša slovenska naselbina je
velika, pa je iz nje najmanj
dopisov in človek ne ve, kaj je
temu vzrok. Vendar je toliko
novic, a vse molči.

Z delom je šlo precej počasi
že zadnjih par mesecov, ker
Steel Works jako počasi obra-
tuje. Pišejo, da bodo sedaj ta
meseč začeli obratovati s polno
paro. Čas je že da bi, da bi de-
lavci vsaj imeli svoj zaslužek.

Naš slovenski zdravnik Dr.
Snedec se je podal zadnjo so-
boto v Rochester, Minn. v Mail
Brose Hospital, kjer bo ostal
za mesec dni. Prakticiral bo na
raznih operacijah.

Pozdravljam vse naročnike
in čitatele ter prihodnji zopet
kaj.

Naročnik.

Steelton, Pa.

Ker sem čital v Amer. Slo-
vencu nekaj o Floridi zato tu
vam pošiljam izrezek iz Har-
risburg Evening News. Vidim,
da Vi ste edini, ki se brigate za
interese delavcev ter iste potem
Vašega uglednega lista obveš-
čate, da ne nasedajo na razne
vade raznih agentov. Kar ste
Vi pisali v Vašem članku zad-
nji teden se popolnoma strinja
s piscem članka Harold Keats
v Harrisburg Evening News, ki
piše med drugim tudi tole:
"Šel sem osebno v Florido, da
preiščem, če je res kaj resnice,
kar govorijo svetu razni agent-
je. Našel sem res lepe kraje, a
ti niso reževoznim napradaj, ker
nimajo zato dovolj denarja. V
onih krajih, kjer je zemlja ce-
neja, pa nisem našel tega, ka-
kor se oglašča."

Zato ste imeli prav g. ured-
nik, da ste opozorili na to dej-
stvo slovensko javnost, bodite
uverjeni, da marsikateri rojak
bo vam hvaležen. Pozdrav!

F. A.

AVSTRIJA IN NJENA
BODOČNOST.

Med tistimi, ki z ukrepi se-
danjega zasedanje sveta Zve-
ze narodov niso zadovoljni, se
tudi nahaja Avstrija. Ta dr-
žava je podobna človeku, ki ni
nikdar zadovoljen, marveč ved-
no slabo razpoložen in čmeri-
kav. Iz njegovih ust prihaja-
jo samo besede nezadovoljstva,
kritiziranja, obsojanja, tarnan-
ja in zahtevanja.

Priznati je treba, da gospo-
darski položaj Avstrije ni naj-
boljši. Ako sodimo objektivno,
moramo obenem priznati, da se
nobena evropska država po
svetovni vojni ne nahaja v rož-
natem položaju. Povsod je
polno bodočega trnja, ki priza-
deva sedanjemu rodu veliko te-
žav in bolečin. Ako bi bili
spričo teh splošnih težav vsi na-
rodi tako občutljivi in nepotr-
pežljivi, kakor so avstrijski
Nemci, bi vsa Evropa bila po-
dobna Jeremiju, jokajočemu
na razvalinah slave, časti in
sreče jeruzalemskega mesta.

Avstriji se vedno živijo v
spominu na nekdanjo srečo.
Zato jih zadeva ono gorje, ki
mu je dal izraza slavni itali-
janski pesnik Dante:

"Najhuša vseh je bolečin
v nesreči srečnih dni spo-
min."

V nekdanji Avstriji so bili
Nemci gospodujoč narod. Oni
so vodili politiko in gospodar-
stvo države. Od tega so sami
imeli največjo korist. Dunaj
je bil mesto, kamor se je steka-
lo bogastvo iz vseh delov drža-
ve. Fiumus Troes (bili smo
Trojanci!)

Nekdanja Avstrija je sedaj
reducirana na primeroma ma-
lo ozemlje. So države, ki imajo
še manjše teritorije, pa vendar
živijo in prosperajo. Treba je
zaupanja v sebe, treba delo-
ljubja, potrpežljivosti in ste-
dljivosti. So pa v Avstriji stran-
ke, ki nimajo smisla za te dan-
danasnje velepotebne last-
nosti. Dokler so te stranke v
Avstriji imele prvo besedo ter
krmilo države v svojih rokah,
so smatrale kot svojo dolžnost,
dokazati svetu, da je Avstrija
za življenje nezmožna država,
dokazali svetu, da je mrtvoro-
jeno dete. Med temi strankami
zavzamejo socialni demokrat-
je prvo mesto.

Posledica te politike je bila,
da je Avstrija s svojim gospo-
darstvom prišla čisto do roba
propada. Mesto upanja, da bo
Avstrija iz propada dvignjena
v materino okrilje Velike Neme-
čije, se je vedno bolj uveljav-
ljala bojazen, da bo Avstrija
razdeljena med sosedne. Plaš-
ljivci so že videli ob mejah av-
strijske republike stati čeho-
slovaške, jugoslovanske in ita-
lijanske vojake.

Bilo je to pred tremi leti.
Takrat je stopil na čelo drža-
ve njen rešitelj, katoliški du-
hovnik dr. Seipel, voditelj kr-
ščansko-socialne stranke. Za-
tekel se je v Zenevo ter dobil
za svojo državo mednarodno
oziro, pa tega ne more stori-
posojilo. Tako je država bila
rešena. Razsipnosti socialde-
mokratskega gospodarstva je

Newyorški Pe-Terček Zgaga
je nam te dni pojasnil, kako
newyorški Italijani delajo vino.
Njegovo pojasnilo se glasi v
štev. 239 newyorškega Narobe
Basa:

"Italijan kupi najfinejše
grozdje, kar ga je na marketu.
Zmelje, namoči in izpreša.
Spravi v sod, pusti vreti in za-
bije.

To vino je edinole zanj. Ne
da ga niti svojim prijateljem
niti svoji ženi niti svojim otro-
kom.

Na tropine nalije vode in jih
dobro ocukra. Spreša, spravi v
sod in pusti vreti.

To drugo vino je za njegove
prijatelje, za njegovo ženo, za
otroke in zlahto.

Potem nasuje na tropine rja-
vega cukra, prilije pol kvarta
črne barve ter zopet dotoč v
de.

Po štirinajstih dneh odlije
in izpreša, spravi v sode ter
pusti vreti.

To je tretje vino. In to tretje
vino prodaja downtownskim
Slovincem po dolar kvart."

Kdor je prečital to pojasnilo
mora biti popolnoma na jas-
nem, zakaj je trapasti Peter
Zgaga tolikrat, na tako čudno
vižo okajen. Bogami, kdor už-
iva tako brozgo kot jo n. pr.
Peter, ne more biti drugače,
kakor da nosi na svoji "lahter-
ni" bakreni nos. In ta italijan-
ska brozga mora biti tisti
vzrok, da je v kolonah ostare-
lega newyorškega Narobe Ba-
sa dnevno toliko kozlarije!

* * *

stori konec. Začelo se je ra-
cionalno državno gospodarstvo,
ki se je javljalo v reduciranju
izdatkov in povečanju dohod-
kov. Tako se je poboljšala in
stabilizirala avstrijska valuta.
Tako se je doseglo računotežje
v državnem proračunu.

K temu lepemu napredku je
velik del doprinesla medna-
rodna kontrola, ki jo vrši nad
Avstrijo Zveza narodov in o-
sebi mednarodnega komisarja dr.
Zimmermanna. Tega moža bi
Avstriji sedaj radi poslali do-
mov, češ, da je postal nepotre-
ben. Zato so zahtevali od Zve-
ze narodov, da se naj menarod-
na kontrola Avstrije ukine.
Zveza narodov pa je bila dru-
gega mnenja. Na zahtevo An-
gležev se je določilo, da kontrola
se ostane nekako leto dni,
pri avstrijski narodni banki pa
tri leta.

To je en povod — ne rečemo
razlog — za nezadovoljstvo
Avstrijev. Drugi povod pa je v
tem, da sosedne države nočejo
v trgovinskih pogodbah do-
voliti preferenčnih (prednostnih)
carinskih tarifov za uvoz in iz-
voz. Sosedne države, med nji-
mi zlasti Jugoslavija, na katero
se v tem oziru Avstriji posebno
oziro, pa tega ne more stori-
posojilo. Tako je država bila
rešena. Razsipnosti socialde-
mokratskega gospodarstva je

V New Yorškem mestu živi
tudi neki Šabec. Tudi temu "du-
ševnemu velikanu" gre precej
na engavo. . . Kot čujem, je
zasposljen v liberalni ropotar-
nici. Pred leti pa je baje ure-
jeval najbolj bogokletni list Gl.
Sv. Ta "duševni velikan" je
poročevalec Zerjavovega Ju-
tra. In v njegovem tretjem
newyorškem pismu Jutru, je
bilo najvažnejši za poročati o
avantgardi ameriških roma-
jev, ki so potovali v Rim ter o-
biskali tudi Zalostno goro. Kaj
poroča oz. maže kaka taka za-
lostna kreatura kot je Šabec je
nam malo mar. A značilno je,
da je newyorški dnevnik začel
zbirati v svoj krog tako sodro-
kot so ala Trčki, Šabci in dru-
gi. To je znamenje, da liberal-
ni list rine na nivo slovenskih
svobodomiselncev in da se že na-
haja v istem umazanem štadi-
ju, kakor najumazanější list
Gl. Sv. To pa velja, da sloven-
ska javnost vzame na znanje,
predno se okuži. . .

Molek, ki si baje predstavlja
v svoji domišljiji, da je sloven-
ski Goethe — pojema, kakor
oljna leščerba, v kateri zman-
kuje olja. — Kaj pa je bil Go-
ethe? — Univerzalen zenij, ki
je znal vse izbornu, česar se je
lotil. Za takega se predstavlja
Molek. V resnici seveda je po-
doben tisti živalci, ki se je na-
penjala in hotela biti enaka vo-
lu. V svoji polemiki z g. Trun-
kom se je silno osmešil. Lastni
sodrugji se mu baje že vpričo
njega muzajo in posmehujejo.
In kadar je ta slovenski Goethe
v polemiki pritisnjen ob steno,
tedaj navadno zapiše: "Kram-
parska sezona je končana.
Trunk ne hodi več med borov-
ce." — Evo slovenskega Goe-
the-a!

slavlja ima proti sebi tudi iz-
polnjevati dolžnosti, nikakor
pa ne more priznati, da ima
edino-le nalogo pomožne akci-
je za Avstrijo.

Kakor so Avstriji morali
popustiti od svoje prvotne za-
hteve po donavski federaciji (po
gospodarski zvezi vseh od Do-
navi se nahajajočih držav) ter
so to zahtevo reducirali do za-
hteve prednostnih carinskih ta-
rifov, tako bodo tudi morali
popustiti od drugega dela svo-
je znane dileme (dvojnega
razsodja): ali donavska fede-
racija ali priključitev Nemčiji.
Zedinjenje z Nemčijo je za-
deva, ki se ne bo dala uresničiti
ali vsaj ne dovršiti v dogled-
nem času. O načinu tega zdi-
njenja si tudi Avstriji sami
niso na čistem. Razne stranke
imajo v tem oziru razne za-
misli.

Socialna demokracija hoče,
da bi se iz Nemčije in Avstrije
ustvarila jedna nacionalistična,
centralistično organizirana dr-
žava, v kateri bi bilo invitirane
(izravnane) vse razlike med
pocednimi nemškimi plemeni.
Velikonemška stranka si zamiš-
lja to zedinjenje tako, da bi v
Veliki Nemčiji prusko pleme
imelo hegemonijo (nadvlado).
Torej Velika Nemčija z dr-
žavno barvo črno-belo-rdečo.
(Dalje na 3. strani.)

Kaznovani uboj.

Nemški spisala E. Handel-Mazzetti.

Zvonovi vabijo v cerkev. "Pojdi," pravi
Mina, "Marija, pojdi v cerkev! Moli, Za-
lostna Mati božja te bo potolažila."

"Potolažila? Zame ni tolažbe! Vse je
proč! On se ne bo več zbudil."

Zvečer, ko regljajo žabe in se prikaže
luna izza hriba, gre vdova vedno po isti
poti, po ozki poti za cerkvi, ki vodi ob ži-
du, v katerem so železna vratica. Preko poti
plešejo strahotne sence križev. V zapu-
ščemem kotu stanuje mrtvi Jože; vse duš,
kar jih da Bog, ga običe. Toda ona ne mo-
li in ne škropi na grob blagoslovljene vo-
de. Sede v vlažno travo in strmi v črni na-
grobnik križ, dokler je ne polijejo solze, od-

ganja z ruto netopirje, ki prhutajo okoli in
izpuli, skoraj divje, plevel, ki se bohotno
razrašča med dvema revnima rožnima gr-
momma. In včasih se vrže preko gomile, iz-
dolbe malo jamico in skrivnostno šepeta
noter: "Jože, pridi! Danes ponoči te bom
čakala!" — A ne pride, se ne oglasi!

Čemu sploh se živi? Ne more umreti
kot on?

Dvoje jo veže na svet. Prvo je ljubezen
do otroka. Ljubka kakor angelj je deklica,
in ima očetove oči, usta in njegov hūdomu-
šen nasmeh. Večkrat jo vzame v naročje in
jo stiska k sebi, dokler ne zaječi: "Mami-
ca, mene boli!" Tako silno ljubi otroka.

In drugo, radi česar ne more umreti, je
njeno sovraštvo napram staremu Roitu.
"Ta človek je prost in svoboden in potu-
je po svetu; in moj Jože, ki ga je on po-
gubil, leži mrtev v zemlji! Ali ni več Boga?
Ali se ne more zemlja odpreti, da bi ga ži-
vega požrl pekler? Ne, ne grem prej k svo-
njemu Jožetu, dokler ne bom videla Roito

v črni krsti. Ne, nočem umreti prej!"
Šest let po smrti svojega Jožeta je dož-
vela Marija Lenc prvo veselo uro po toli-
ko žalostnih. Tedaj je povedala Mina, da
je gospod pl. Roita bolan.

"Tone mi je povedal, — veš, oni z gra-
da; srečal me je, ko sem nesla v župnišče
novo albo. Bolan je menda na umu, mi-
lostlivi gospod. Eno leto je bil sedaj v sana-
toriju, mlada gospa ga je dala noter. In se-
daj ga je zopet vzela ven in pripeljali ga
bodo sem na grad. Te dni bo prišel. — Moj
Bog, ubogi gospod! Tako bogat, pa vse nič
ne pomaga!"

Marija je vrgla delo proč in je skoraj z
očmi požrla Mino, ko je tako pripovedova-
la.

"Umobolen, praviš? Ti — sedaj veru-
jem, da je Bog."

"Toda, lepo te prosim!" je pomirljivo
rekla Mina.

"Da, seveda, ti me ne moreš razumeti.
Ti nisi imela nikdar moža; ne veš, kako je

to, če živita dva tako skupaj kot dva go-
lobčka, in nato" — stisnila je roke na va-
lovajoče prsi — "pride kuna in ugrabi tvo-
jega golobčka. — Bolan je sedaj: hahaha!
Privoščim mu. Umre naj!"

"Marija! Marija!" je zavpila prestra-
no pobožna Mina. Bilo je prvič, da je trpe-
ča Marija govorila tako pred njo. — "Ma-
rija, ne smeš govoriti tako! To je greh,
smrtni greh!"

"Kaj greh — ne morem drugače —"

"Za božjo voljo, bodi pametna! Tu pri-
haja kočija — joj, gospoda! Bel konj in
moder kočijaž."

Bleda žena je vstala, šla k oknu in gla-
dala preko Mininih ram. Kočija se je po-
mikala počasi. Lepa dama, s peresom na
klobuku in v baržunastem plašču je sede-
la zadaj na desni, poleg nje star, upognjen
mož, težko trpeč, kakor se je zdelo, obe-
ma nasproti, na prednjem sedežu drugi
gospod, očitno zdravnik.
Marija Lenc je gledala samo starega

moža.

"To je on," je mrmrljala. — "Kakšen je!
Kakor smrt! To me veseli! Mina, ko bo
umrl, potem bom šla zopet v cerkev."

"Moj Gospod in Bog, rečem ti, da to ni
prav! Tvoj mož nima v večnosti ničesar od
tega, če tako grdo govoriš. — Pojdi, Mari-
ja, ne glej tako, bojim se te."

"Da?" Vdova se je histerično zasmaja-
la. "Ni se ti treba bati. Tebi ne bom storila
nič zalega. Toda, ko bi imela sedaj pištolo
— ta tukaj" — pokazala je na sključene-
ga moža na zadnjem sedežu kočije, ki se
je pomikala v smeri proti gradu — "ta bi
se že moral bati — morilec!"

Voz je zapeljal skozi grajski vhod; Man-
hart, vrtnar in še dva ali trije služabniki
so gospodo spoštljivo pozdravili.

"Vse sobe so pripravljene, imeti smo do-
volj dela" je rekel vrtnar. "Zelena spal-
nica za gospodo —

Tvoj nedeljski tovariš.

Rev. J. C. Smoley.

TEDENSKI KOLEDAR.

21. po bink. — O trdosrčnem hlapcu. Mat. 18.
25. Nedelja — Krizant in Darij muč.
26. Ponedeljek — Evarist p. muč.
27. Torek — Frumencij, škof.
28. Sreda — Simon in Juda apostola.
29. Četrtek — Serafij.
30. Petek — Alfons, R.
31. Sobota — Volbenk, škof.

EDENINDVAJSETA NEDELJA PO BINKOŠTIH.

In gospod se je razsrdil in ga izročil trinogom.

Mat. 18, 34.

"In gospod se je razsrdil in ga izročil trinogom." Tako je napisano v današnjem evangelju.

Gospod je imel gotovo vzroka dovolj, da se je tako razsrdil; odpustil je hlapcu deset tisoč talentov, ta hlapec pa ni hotel odpustiti svojemu sohlapcu niti sto vinarjev.

Gospod se je razsrdil, izročil ga je trinogom. Gospod, kakor veste, je Bog, hlapci smo mi vsi. In kakor se je zgodilo neusmiljenemu, trdosrčnemu hlapcu, tako se bo zgodilo tudi vsakemu izmed nas, če ne bomo odpustili svojemu bližnjemu, ki je nas razžalil.

V današnjem premišljevanju hočem pa vašo pozornost obrniti na nekaj drugega: "gospod se je razsrdil," nam pravi evangelij. Ali je to z Gospodovimi besedami: "Kdor se jezi na svojega brata, bo kriv sodbe?" In še več; tako se je razsrdil, da ga je izročil trinogom. Kako se, vprašam zopet, strinja to z Gospodovimi besedami, da bo ta, ki reče svojemu bratu hočem odgovoriti v današnjem premišljevanju. Vsaka jeza ni grešna, je tudi pravična, sveta jeza, s katero se ne pregrešimo, ker pokažemo le gorečnost za dobro.

In o ti pravični jezi bomo danes premišljevali.

Kedaj pa je jeza pravična?

1. — Takrat, kadar imamo kak pravičen vzrok; na primer, če vidimo, da se krši božji zakon.

Taka jeza je zgrabila Mojzesa. Ko je stopal doli z gore Sinaj z dvema kamnitima ploščama, na katerih so bile napisane božje zapovedi, in ko je videl, kako se izraelsko ljudstvo klanja zlatemu teletu, "tedaj se je zelo razsrdil," pravi sv. Pismo; vrgel je proč plošči in jih razbil. Zgrabil je potem tele, ga uničil in strl v prah.

Sveta jeza je prijela Janeza Krstnika, ko je grajal farizeje; "gajda zalega," je rekel, "kdo pa vam pravi, da bote ušli prihodnji sodbi? Zato storite vreden sad pokore!"

Sveta jeza je zgrabila Kristusa Gospoda radi hinavščine farizejev; rekel jim je: "gorje vam, pismarji in farizeji, hinavci; podobni ste pobeljenim grobovom, ki se vidijo ljudem na zunaj krasni, znotraj pa so polni kosti umrlih in vse nesnage." Sveta jeza ga je prijela, ko je vstopil v jeruzalemski tempelj, "in našel tam te, ki so prodajali vole, ovce in golobe, in te, ki so menjavali denar. Napravil je bič iz vrvi, izgnal vse iz hrama, ovce in vole, menjalce pa je prevrnil mize in čenar." In kupčevalcem je rekel razjarjen: "Pisano je: Moj dom je dom molitve, vi ste pa iz njega napravili razbojniško jamo."

Te zglede sem vam navedel iz sv. Pisma o sveti jezi. Tako sveto jezo imajo stariši, kadar grajajo, svare otroke; tako sveto jezo imajo predstojniki, kadar svare svoje podložne; tako sveto jezo ima vsak kristjan, če vidi, kako se rušijo bož-

je zapovedi.

Pazite pa: da jeza opravičena, je potreba ne samo, da imamo za njo pravičen vzrok, biti mora tudi v mejah božjih zapovedi.

Vidite, ravno v tem pa mnogi greše; kadar se jeze, pa sami prestopajo božje zapovedi. Mnogi v svoji jezi zmerjajo, preklinjajo, in tako greše proti drugi božji zapovedi, ki pravi: "Ne imenuj po nemarnem božjega imena." Greši proti ljubezni do bližnjega: "Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe." Taka jeza ni sveta, taka jeza je grešna.

"Ježite se, toda ne grešite!" nas opominja sv. Pismo.

Za cesarja Teodozija je bil umorjen v mestu Solunu cesarski dvorjan. Ko je cesar to zvedel, dal je naenkrat v mestu pomoriti sedem tisoč meščanov, ne da bi se bil prepričal, kdo je kriv, in kdo je nedolžen. Imel je vzrok za jezo, toda pregrešil se je proti ljubezni do bližnjega — grešil je težko. Škof Ambrož ga je kaznoval s cerkvenimi kaznimi, za celo leto mu je prepovedal vstop v cerkev, dokler ni Teodozil dovršil pokore.

Podobno jezo imajo pogosto stariši, ko grajajo, svare svoje otroke; namesto da bi se otroci vsled kazni pobjeljali, jih je preklinjanje še le veliko bolj pohujšalo.

Da bo jeza opravičena, mora biti obrnjena na greh, nikoli pa ne na osebo.

Kakor hitro preneha greh, radi katerega se jezimo, mora prenehati tudi naša jeza, sicer bi bila jeza spojena s sovraštvom, in taka jeza bi bila grešna.

O taki jezi veljajo Gospodove besede: "Kdor se jezi na svojega brata, bo kriv sodbe, kdor pa poreče svojemu bratu: raka, bo kriv sodbe. Kdor mu pa reče norec, bo kriv peklenškega ognja."

Glejte, Kristus Gospod se je razsrdil radi hinavščine farizejev, ostro jih je grajal, toda ljubezen do njih je vedno imel v svojem srcu. Jokal je radi njihove trdovratnosti; na križu je molil za svoje sovražnike: "Oče, odpusti jim, vsaj ne vedo, kaj delajo." Jezil se je na njihovo krivico, njihove grehe, osebno jih je pa ljubil.

In če mi koga svarimo in grajamo, kaznujemo radi njihovih grehov, ljubezen do njih moramo imeti. Jeziti se smemo na greh, nikoli pa ne na greh, sovraštva ne smemo imeti. Mi moramo biti ravno taki, kakor so zdravniki: Kadar zdravijo bolnika, dajejo mu grenka zdravila, morda mu celo režejo ude; ne delajo pa tega iz sovraštva, ampak zato, da bi bolnika ozdravili.

Take, prijatelji, so lastnosti, svete, pravične jeze; vzrok za tako jezo mora biti pravičen, držati se mora v mejah božjih zapovedi, obrnjena mora biti na greh, nikoli pa ne na osebo. Ponovim vam še enkrat psalmistove besede: "Ježite se, toda nikar ne grešite!"

Nebeški Oče pa naj nam vsem dodeli, da bomo o svoji jezi lahko dajali odgovor na večnosti. Amen.

SIRITE AMER. SLOVENCA.

Phone: Canal 4340.

VINKO ARBANAS
Edini slovenski cvetličar v
Chicago.
1320 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.

Vence za pogrebe, šopke za neveste in vsa v to otroke spadajoča dela izvršujem točno. Po naročila dostavljam na dom.

Cene zmerne.

1436 E. 95th St.

CLEVELAND, OHIO.

AVSTRILJA IN NJENA BODOČNOST.

(Nadaljevanje 2. strani.)

Ker bi taka država bila militarističnega in izzivalnega duha napram drugim državam, krščanski socialisti tako zamisel odločno odklanjajo. Ta stranka se še najbolj drži v ozadju, kar se tiče združenja Avstrije z Nemčijo. Ako pa bi prišlo do takega združenja, bi se to moralo po njenem mišljenju zgoditi in izvršiti v federativni obliki, ki bi zajamčila vsem nemškim plemenom obstoj, razvoj in napredek. K temu se pridejo vprašanja: Ali republika ali monarhija? Ali Hohenzollernci ali Wittelsbachi ali Habsburgi? Svetovali bi prej bili Avstrijcem, da taka vprašanja odstavijo iz diskuzije kot nepotrebna in neplodna. Kar se ne da oživotvoriti sploh nikoli ali pa ne tako kmalu, ne more in ne sme biti predmet političnega razmotrivanja. Prvo in nadvse potrebno je: s pametnim gospodarstvom ohraniti lastno državo ter ji utrditi bodočnost.

SIRITE AMER. SLOVENCA.

NA MILIJONE ljudi bi ne bilo danes brez las, ko bi vsaki ob pravim času rabil Wahčićovo Alpen Tinkuro, katera je najboljša in uspešna na na svetu za proti izpadanju in za rast las. Bruslin tinktura zoper sive lase, od katere postanejo lasje popolnoma naravni. Dalje imam najbolj uspešna zdravila: kot za rane, opekline, buhe, turrove, kraste, grinte, lisaje, solnčate pike in prahute na glavi, za revmatizem ali trganje, kurje oči, bradovice, potne moge itd. Kateri bi rabil moja zdravila brez vsakega mu povrnem denar. Pisite takoj po cenik, ga pošljem zastoj.

JAKOB WAHČIČ,

1436 E. 95th St. Cleveland, Ohio

SLOVEČI UMETNIŠKI FOTOGRAPIST

Nemeček

1439 W. 18th St.

IZDELUJE NAJBOLJŠE SLIKE!

SVOJ POKLIC VRŠI ŽE S 36-LETNO IZKUŠNJO!

DROBNE VESTI IZ STARE DOMOVINE.

Umrli je dne 25. sept., zadet od kapi, g. France Dolničar, restavzater na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Zapuščasoprogo in devet otrok.

Samomor. V Šmarju pri Ljubljani se je z octovo kislino zastropila delavčeva žena Marija Puš. Samomor je izvršila, ker so orožniki odpeljali njenega moža v zapor.

Blagoslovitev novega Mladinskega doma na Kodeljevem se je vršilo v nedeljo dne 27. sept., po prevzv. škofu dr. Jegliču.

30letnico svojega služnovanja pri Strojnih tovarnah in livarnah je obhajal livarski mojster g. Ivan Židan. Bil je 25 let livar, zadnjih pet let pa livarski mojster.

Nagla smrt. V torek dne 22. sept. se je službeno mudil 47 letni inkasat mestne plinarne g. Ivan Smrekar v poslopju tvrčke "Impex" na Krekovem trgu v Ljubljani. Postalo mu je slabo in hipoma se je zgrudil mrtev na tla. Pokojni je bil izredno vesteren uslužbenec.

Nesreča. Neki dijak se je vezbal na prostoru S. K. Primorje v Ljubljani v metanju kopja. Pri metanju je po naključju zgrešil cilj in je kopje zadelo Ernesta Junteza v levo oko, katero so mu morali v javni bolnici odstraniti.

Iz Ptuja. V sredo, dne 23. sept., ob petih zjutraj sta se v mestni proštiji cerkvi poročila g. Mihael Šebek in gospodična Ursula Sardinšek. Ženin je star 72 let in že nad 50 let

ročbin, iz Cepina 10 rodbin, iz sosednih krajev pa tudi kakih 30 rodbin. Rodbine so se preživele prej na veleposestvih, ki pa jih je agrarna reforma razdelila tako, da zemljo najpotrebnejši ljudje niso dobili.

Izseljevanje iz Srema v Brazilijo. Iz Ernestinovca se odpravlja v Brazilijo okoli 30

Važno NAZNANILO.

POZOR Clevelandčani!

Drugo nedeljo v novembru 8. nov. popoldne in zvečer se vrši v veliki dvorani Slov. Nar. Doma na St. Clair Ave. v Clevelandu

velika slavnost vseh clevelandskih društev K. S. K. Jednote in ostalih podrejenih društev države Ohio.

VSTOPNICE ŽE SEDAJ LAHKO KUPITE PRI DRUŠTVENIH TAJNIKIH-(ICAH), KAKOR TUDI V URADU "GLASILA" IN "AMERIŠKE DOMOVINE".

JOSEPH CIESLAK

1815 W. 22nd ST.

CHICAGO, ILL.

na debelo in na drobno

potrebščine za vodovode—zaloga barve—železnina in hišne potrebščine. Tudi vedno v zalogi steklo, olje in varneži

Pred ognjem in tatovom.

so naše varnostne skrinjice vedno varne. V njih lahko hranite vse svoje vrednostne papirje, zavarovalne police zemljiške prepise, bonde in sploh vse, kar je vredno hraniti. Iste so va vam vedno dostopne med uradnimi urami od 9. dop. do 3. pop proti mali najemninji za \$3 na leto. Ključke hranite vi, tako da brez vašega ključa skrinjice nikdo ne more odpreti.

Tudi so Van na razpolago brezplačno privatne sobice, kjer lahko brez motenja in vmešavanja od strani drugih pregledate svoje papirje ali pa odstrižete obrestne kupone na svojih bondih.

Naši uradniki so vam z veseljem na razpolago pri posvetoivanju radi nakupa vrednostnih papirjev, kojih obrestna mera je višja od navadnih vlog in kojih varnost vam ne bo delala skrbi.

V vseh denarnih zadevah obrnite se z zaupanjem do nas. Naš kapital in rezervni sklad znaša več kot \$740.000.00.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.

Joseph Dunda, pomož. kasir.

ALI BOSTE POMAGALI, da dobi naš list 700 novih naročnikov?

Rojaki katoliški Slovenci!

DOLOČENI ČAS za izredno kampanjo za pridobitev 700 novih naročnikov hitro poteka. Nekateri so v tem oziru že storili svojo dolžnost, zavedajoč se, da KATOLIŠKI TISK je danes edino faktor, ki čuva, brani in pospešuje vse, kar je našega katol. Slovencev.

SI TI ROJAK (INJA), ki to čitaš že tudi storil (a) kaj za svoj katol. list "Amerikanski Slove-nec"? — Bog Ti plačaj če si in vedi, da bolj koristnega in dobrega dela nisi mogel izvršiti, kakor če si pridobil katoliškemu listu novega naročnika. Morda si s tem pripeljal nazaj odpadlega Slovenca (ko) in to ne bo ostalo brez plačila.

AKO AGITIRATE ZA "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" agitirate za svoj katoliški list, ki brani in zagovarja Vaše prepričanje, ki agitira in dela za Vaša večja in močnejša katol. društva in organizacije. Delate torej sami za sebe in vse kar je Vašega.

POJDITE te dni med Vaše prijatelje in sosede in agitirajte za nove naročnike. Pomnite, da sedaj do 1. novembra v tej izredni kampanji velja za list še stara cena

\$4.00

PO PRVEM NOVEMBRU začne list "Amerikanski Slove-nec" izhajati dnevno petkrat na teden

agitirajmo vsi te dni za "Amerikanskega Slovenca"!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street

Chicago, Illinois

GLADIATORJI

Zgodovinski roman iz leta 76. po Kristusu. — Angleški spisal G. J. Whyte Melville. Převedel Paulus.

Planila sta v boj na pomoč svojim rojakom. In Rimljani so za topot podlegli, čeravno je Placid, ki si je medtem dobil drugega konja, storil vse, kar je bilo v človeški moči, da bi vrgel napadalce nazaj.

Končno je poslal Tit deseto legijo, ki je nosila njegovo ime in bila zares pravi cvet rimske vojske, v boj, da obvaruje konjenico popolnega poraza. Pod poveljstvom Licinija, čigar hladnokrvnemu in odločnemu pogumu so popolnoma zaupali, je legija kmalu odločila usodo boja in pognala Jude nazaj za obzidje.

Licinij pa je tisti dan spoznal v rumenolasec junaku svojega nekdanjega sužnja in bolest mu je krčila srce, ko je premišljeval, da mu bojna usoda brani priti Eski blizu, razen če bi bil ujet, ali pa mrtev.

III.

Vse za Jeruzalem.

Ze od tiste noči, ki je vrgla Vitelija s prestola, je živl Eska v Eleazarjevi hiši, kot da bi bil član njegove družine in pripadnik njegove vere.

Z Marianno sta se pogosto videla. Čeravno je bila po običajih svojega ljudstva navezana večinoma na prostore, ki so bili odločeni za ženske, se jima je vendar včasih nudila prilika, da sta prišla skupaj. Navadno takrat, kadar Le kratko sta se sicer mogla pozdraviti, sprese je Eska vrnil iz boja in odložil svoje orožje, govoriti par besed, si redno iznova zatrjevati neomahljivo zvestobo, pa ti kratki trenutki so bili obema nad vse dragoceni in koprneče sta vsak dan čakala nanje.

Zmagoslavno se je tisti dan vračal Eska domov. Odlični možje iz ljudstva, prvi bojevnik in četa izbranih tovarišev, ki so bili priče njegovega junaštva, so ga spremljali prav do hišnih vrat.

Iz oken, ki so gledala na dvor, je opazovala Marianna, ko je vstopil na čelu očetovih prijateljev, kako ga je oče vpriči vseh nagovoril in mu častital in ga zahvalil, — da, videla je celo, kako je peljal pogumnega junaka seboj, kot da bi mu imel povedati posebno važne novice.

Burno ji je udarilo srce in dušo so ji napolnili neznan upi, ki si jih ni znala razložiti. Ljubila ga je nad vse, pod isto streho sta spala, pri isti mizi sta jedla, v kljub nevarnostim vednega boja sta se vsak dan videla — pa to ji še ni bilo zadosti, nečesa ji je še manjkalo, da bi bila njuna sreča popolna.

In gledala je za njim, ko ga je vzel oče seboj, in ni bila nevoljna, da se danes nista več videla, da mu ni mogla zašepetati na uho svojih častitek — kajti srečni upi so se porajali v njeni duši in jej obljubovali več veselja in radosti, nego je mogla nositi —

Eleazar je snel čelado in namignil Eski, naj stori isto. Napolnil je čašo z vinom, jo žejno na pol izpil in dal ostanek tovarišu.

Za nekaj minut je stopal po sobi, z oklepom na prsih in z mečem ob strani globoko zamišljen.

Nato pa se je obrnil k Eski, mu položil roko na ramo in mu kratko ter brez uvoda dejal:

"Jedel si moj kruh in pil si iz moje čaše, Eska. Kakor sina sem te imel. — Ali mi boš izpolnil eno željo?"

"Kakor tvoj sin!" je odvrnil Britanec. Eleazarjev slovesni nagovor se mu je zdel, da mu odpira pot k uresničenju njegovih najsrčnejših želj.

Eleazar ni razumel poudarka, ki ga je položil Eska v svoje besede.

Mogoče, da je bil njegov duh preveč zaposlen z javnimi zadevami in da mu družinska vprašanja niso prišla na misel, mogoče, da

mu je bil Eska kakor meč ob njegovi strani le ostro in uslužno orožje, ki ga je mogel odložiti, kadar ga ni več potreboval. — mogoče pa tudi, da je bil pošten in da bi bil po dovršeni osvoboditvi domovine dostopen celo mehkejšim čuvstvom očeta in prijatelja. — Pa za sedaj je mislil na vse kaj drugega in nobeno prijateljstvo in nobeno drugo mehkejše čuvstvo bi ga ne bilo moglo niti za las premakniti od njegovih naklepov.

"Poglej krog sebe," mu je rekel, "poglej si značaj Judeje in posebič Jeruzalema! Poglej, kako močni in ponosni so zidovi moje hiše, kako bogato je opremljena, kako dragoceni so njeni zastori, preproge in okraski! Slonova kost, sendelski les, cedrin les, pisane tkanine, škrlat, najfinejše platno, srebrne posode in zlate čaše, kadilo in vino, — vsega najdeš tu v izobilju! — Toda ječmena imamo komaj par peščice! In če bi prišli pred moja vrata tisti gostje, ki jih je moj oče Abraham nekdanj pogostil v dolini Mambre, — kje bi našel kozlička, da bi jim ga zaklal in ga postavil pred nje —? Vsega imam v svoji hiši, le enega mi manjka, brez česar je vse drugo ničvredno, — vsakdanjega kruha ni, ki daje človeku moči za njegovo vsakdanje delo! — In tako je s celo mojo deželo.

"Vojščakov imamo, orožja imamo, pa manjka nam tega, kar edino usposablja vse druge za odpor in brambo. — vztrajnega, neustrahšenega zaupanja v samega sebe in v vero nam manjka, in iz tega črpa narod svojo moč in svojo odpornost kakor iz vsakdanjega kruha. Koliko jih je v mestu, ki so pripravljeni, vsak dan izročiti Jeruzalem poganom v roke brez vsakršnega boja, brez vsakršne nadaljne brambe!"

"Sramota nad nje!" je toplo odgovoril Eska. "Barbar, tujec sem, pa zavežem se, da rajši umrjem, pred bi noga rimskega vojaka onečastila tempeljski prag!"

"Vojak si!" mu je rekel Eleazar. "In danes spet si to dokazal. In kot z vojščakom se posvetujem danes s teboj o naši obrambi. — Videl si, kake uspehe si je rodil boj pod gradom. Videl si, kako deluje deseta legija. Dokler naše zidovje ni temeljito popravljeno, ne, vdržimo niti enega takega napada več! Časa moramo pridobiti. Na vsak način in za vsako ceno — časa moramo pridobiti!"

"V dveh dneh bi se dala odprtina zamašiti in nanovo utrditi," je dejal Eska. "Toda Tit je izkušen vojščak. Opazoval nas je danes z vrha svojega stolpa. Teško da bo odlagal z napadom do jutrišnjem!"

"Mora!" je odgovoril Eleazar strastno. "Vse imamo pripravljeno in v dveh dneh bo mesto iznova spet nepremagljivo. — Poslušaj me Eska! Ni ti znano, koliko nasprotnikov imam in kako me sovražijo, ker sem jih skušal ukrotiti. Poiskal sem sredstva, da vsestranski zavarujem mesto pred sovražnikom in dal sem jim s tem v roke orožje, ki me bodo z njim za vsako ceno skušali ugonobiti. Ali nisem vzel poslednjega olja, ki se rabi pri daritvah, in sem ga vrelega vlival na glave napadalcev in ali mi ne bodo Janez iz Giskale in njegovi roparji vrgli tega bogoskrustva v zobe, kakor hitro bodo zajn zvedeli —? Pred par trenutki sem zasegal še tisto malo rezanice, kar je je še bilo v mestu, in napolnil z njo žaklje, da jih obesim na zidove in jih zavaki ga imenujejo "Victorija." Niti zrna pšenice ni več in marsikateri lačni želodec bo moral nocoj zaspati celo brez tiste siromašne večerje, ki si jo je obljuboval iz rezanice v zameno za pšenico. — Ljudje bodo kleli Eleazarja v svojih molitvah. Krut posel je to, krut posel —! Ampak ne, — jaz ne zapustim svojega mesta in potomci Jakobovi bodo drug drugega kralji in jedli na ulici, preden izročim Sveto mesto poganom v roke!"

Med zaljubljenici — "Zdaj pa res ne vem, ali je rekla naj jo počakam ob devetih na osmi cesti, ali ob osmih na deveti cesti."

NAROCNIKOM V CLEVELANDU!

Če želite obnoviti naročnino ali spremeniti naslov za naš list Amerikanski Slovenec, lahko to storite pri našem zastopniku,

FRANK KURNIKU
6121 St. Clair Avenue,
Cleveland, O.

Ravno tako se obrnite do njega v vseh drugih zadevah, tika-jočih se našega podjetja: gleda-oglasov, tiskovin itd. Mr. Kurnik je tudi zastopnik za list Ave Maria in St. Francis Magazine.

Ali si že pridobil Am. Slovenec- u tekom kampanje novega naročnika? Ako ne, stori takoj!

V NAJEM SE ODDA na 2719 W. 15th St. lepo stanovanje, 5 prostranih sob z vsem modernim udobnostim. Central kurjava. Tudi izvrstna in velika klet. Več se poižve pri L. Stritar-ju, 2018 W. 21st Pl.

LED! LED! LED!

V vročih dneh mora imeti vsaka gospodinja led, da hladi z njim pijače, da meso ne zadiši, mleko ne skisa, i. t. d.

Chicaško slovenske gospodnje kupujejo led od slovenskega ledarja. Kateri ga od slovenskega ledarja še ne kupuje naj to stori: Pokličite na telefon: Canal 2686 in v orasajte za: **JOE P APESH**
1825 — West 22nd St.
CHICAGO, ILL.

On pripelje led na dom, prodaja in razvaja prenos, les in prevaža tudi pohištvo ob času selitev. Rojakom se toplo priporoča.

DOMAČA TRGOVINA ZA DOMAČE POTREBŠČINE

DOMOLJUBNO

ravna, kdor podpira trgovine v domači sosesčini. — Ako podpirate trgovce v domači sosesčini, podpirate one, ki pomagajo dvigati vašo sosesčino bodisi v veljavni posestev in drugače.

ZA DOBRO POHIŠTVO

se obrnite vedno na najzanesljivejšo trgovino pohištva v domači sosesčini. Pri podpisani trgovini lahko kupite vaše pohištvo in druge raznoterosti, ki jih rabite za vaš dom najceneje za gotovi denar ali pa na jako lahka mesečna odplačila. — V naši trgovini dobite vse, kar rabite za vaš dom. — Pridite in prepračajte se.

J. L. Telser

Furniture & Housefurnishings, Fonografe in Radio
2107-11 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.
Phones: Canal 6138 Roosevelt 2107 Ustanovljeno 1912

Za dobro pohištvo

SE obrnite vedno na stare poznano veletrgovino.

Ako hočete Vaše domove opremiti s trpezničnim in dobrim ter lepim pohištvom, tedaj pojdite tja, kjer se take pohištvo prodaja.

Ako hočete imeti v Vaši kuhinji dobro peč, dobro kuhinjsko posodo tedaj pojdite isto kupiti h

W. SZYMANSKI

VELETRGOVINA Z RAZLIČNIM POHIŠTVOM.

1907 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

SEVEDA FOREST CITČANI

Vedo, da se kupi najboljše vsakovrstno železnino, ki se jo potrebuje bodisi pri grajanju domov, garaž ali karinegakoli poslopja, kakor tudi najboljše raznotero pohištvo po najnižjih cenah pri znanem trgovcu

BENJ. EICHHOLZER

Trgovec z vsakovrstno železnino
527 — Main Street. Forest City, Pa. (T.)

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

Trunk že dva ni prazen, pravi, žarkomet. Hm. . . dva dni ni dosti časa. Žarkomet je skoroda vsak dan prazen, to bo nekaj.

Od trunkoizma smo prifrulari do trunkarije. Tudi napredek, namreč v brezžarknem žarkometu. Par dni je bil "trunk" prazen, zdaj razumem, pri njemu. Ta zopet glede nekaj iz razšklefetanega trunka.

"Siromašni Trunk," pravi mlo, "kako se mi smiliš," vzdihuje jokaje. Tako sočutje mora ganiti kamenito srce. Kadar je človek ginjen, kakor radi moje siromašnosti, in usmiljenosti g. Molek, se lahko malo — zmoti, ker srčne rane, nepoznane. . . mu lahko omračijo jasni razum. In milosrčni g. Molek se je zaletel. Ubral je struno usmiljenja, pa bi bil moral udati na trombo triumfa, zmagoslavja. Kako to? Stvar je na dlani.

On pravi, da podira cerkev, biblijo, nebesa, pekel in moj fundamentalizem. Kaj so bili nekdanji Titani proti "sturmarju" nebes, ki mu je ime Molek? Ne, on niti ne podira, samo opazuje, in notira, kako razpadajo stebri in stene. Vse se podira, samo g. Molek stoji stojično poleg podirajočih se stavb, kakor nekoč Nero ob gorečem Rimu. Ne samo to. "Vi," pravi, "Vi, ki ste. . . bi morali vendar enkrat spoznati, da je ravno vaše "zidanje" — zelo dobro podiranje vaše lastne stavbe". . . stavbe namreč, katero g. Molek "takole s par besedami podere." Toraj on podira, jaz podiram, samo se podira. . . jaz mu pomagam, kolikor on ne zamore pri slavnem podiranju, in zdaj — ljudje božji — mesto, da bi on me pozdravil kot sobojevnika, kot sotirana, zatrobil v triumfalno trobento, pa se začne skoroda solziti, ihti in ginjeno izlije srčne bolečine, odkrije rane nepoznane ter pravi: "Siromašni Trunk, kako se mi smili!"

Mesto titanskega speva, solze, če so tudi samo od kroko-dila. Če bo še dalje ginjen nad mojo siromašnostjo, se mu lahko od ginjenosti omračijo razum, dasi je pri njemu samo elektrika, materija, možgani ali kaj. Razpada stavba, pravi, on notira, kako razpada, se veseli, ker je padlo skoz toliko odprtih vprašanj v bibliji, med temi tudi Kajnova žena, ker je tam toliko kontradikcij, je še samo v njegovi glavi, in razpada ta stavba že 2000 let, pa še ni razpadla, stoji trdnje kakor le kdaj, in bo davno g. Moleka konec z žarkometom vred, ko ta stavba še ne bo razpadla, ker razpadla ne bo nikdar. Zaman, zaman, ste le smešen Titan.

Krščanstvo naj napove bankrot, je pred nedavnim menil žarkometar, ker kljub zapovedi: "Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe," ni prineslo medsebojne ljubezni. Odgovoril sem, da mora potem takem biti ljubezen tam, kjer je krščanstvo že davno bankrotiralo, a se vidi več ravsa in kavsa, kakor ljubezni. Zdaj pa pride g. Molek in pravi, da "je to natura krščanske vzgoje, ki je bila vsesana v dolgo vrsto generacij in ne gre tako hitro iz krvi." Ta je pa lepa. Temeljito so gotovi ljudje spravili vsako sled krščanstva iz življenja, srdijo vse, kar jih na krščanstvo le opominja, oznanujejo neki nauk, ki visi v zraku, in ko po tem nauku ni nobenih sadov, nasprotno, se kaže ravsa in kavsa, pa se zopet dela krščanstvo odgovorno.

Da, da celo Del. Slovenija je zapisala, da ste utopisti, in general J. Zavertnik to potrjuje, ko pravi na shodu v Waukega-

nu: "Pojavili so se ljudje, ki nimajo pojma o razrednem boju in socializmu. Voditelj je kakor gob po dežju in vsak voditelj ima svojo stranko. Vsak voditelj ima svoj program in vsak po svoje izveličuje delavce. Edino razdirači so." Če so to tudi posledice krščanske vzgoje, potem bo imela Del. Slov. prav — samih utopij ste polni.

Enakopravnost ima v št. 225 članek: "Naš največji problem." Razpravlja o odtujevanju slovenske mladine v Ameriki in potrebi ohranitve narodne podlage in zavednost. Članek je dober in umesten. Nikomur nočem delati krivice, in ne vem kako stališče je Enakopravnost zavzemala v vprašnju župnijskih šol. Gotovo je pa, da so te šole edino dose-danje delo v smislu članka, a so naletele na hud odpor, in je ta odpor še na dnevnem redu, saj je Proletarec nedavno pisal, da se sicer imenujejo narodne šole, a ima baje narod od njih več škode, kakor koristi. Seve "katoliške" so in to hudo bo-de v oči tudi gospodo, ki vidi kam napred jadra. Ne samo jednotam, tudi časnikom bo zmanjkalo sčasoma tal.

G. Molek dokazuje dejstvo svoje pameti, spomina, vesti. . . s tem, da pravi: "Moja pamet, domišljija je v meni — do tega trenutka — jaz sem. To je pozitivno."

Dobro. Jaz imam dokaze za svojo ali Molekovo pamet še na drugem polju, tako da bi bil nor, ko bi hotel o človeški pameti dvomiti, dasi mi nihče ne more povedati, kje je pamet.

Kakor o pameti, veljajo v popolnem obsegu tudi o nebesih (ako so namreč v človeku) besede: "Nebesko kraljestvo, t. j. nebesa so v vas." Nikakor toraj ni pribito, kar g. Molek pravi: "Trunk, jaz in nihče drug ne more povedati, kje so nebesa."

Za Boga, nebesa, pekel se zahteva dokazov, ki bi se naj dali otipati z roko, za pamet se pa vindicirajo dokazi, ki se morajo uporabljati tudi pri Bogu v nebesih.

Težave, ki jih ima g. Molek glede pogubljenih, in pri katerih pravi, da je moj odgovor za deco, so imeli v nekem smislu tudi že Judje. Krist jim je odgovoril: "Tam (v nebesih) se ne bodo možili niti ne ženili, bodo kakor angeli," pa bržkone tudi Judje niso bili zado-voljni, prav kakor Molek ni.

Pri Kizlipuzliju jo je pa g. Molek udaril v — planko. Sicer je že večkrat omenil, naj grem jaz s svojo logiko žabam pet, a take logike, kakršno odkriva g. Molek, pa niti jaz nisem še dosti videl. Kizlipuzli-

je bil malik, fantom, kriv bog, ga ni bilo, Zevs pri Grkih malik, Jupiter pri Rimljanih, Perun pri Slovanih, Mardok pri Azirih, in jaz bi bil v vse te malike, bogove veroval, ko bi bil živl v tedanjih časih, ergo, toraj, je tudi modernizirani Jehova samo fantom, samo malik, in v pet sto ali tisoč letih za nami bodo se meni in vsem, ki verujemo v krščanskega Boga, na vsa usta smejali, kako smo bili zarukani, ker nismo bili niti za las boljši od onih, ki so verovali v Kizlipuzlija, Peruna. . .

G. Molek na vašo logiko si vzamete lahko patent, to je prvo; drugo bi vam pa želel, da bi živeli magari dve tisoč let, ker že upate na čas, ko bodo tedaj sodili o "krščanskih malikih," a tudi tedaj bi morali čakati še in še in še, pa bi ne dočakali, ker naš Bog je živ Bog, ne kaka človeška zmeta, kakršni so bili in so še maliki. Tukaj zgodovina ne bo dokazala prav ničesar.

ZA DRUŠTVA

cerkvena, podporni ter razna slavnosti.
Svetinje, gumbi, trakovi z napis, regalice znake itd.
Pečati, štampilje in druge potrebš-
ne naročite pri

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST 22nd STREET
CHICAGO, ILL.

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebni-ka s spomnitve vedno na prvi slovenski pogrebni zavod
GRDINA IN SINOVI
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO
Primitve za bližnji telefon in pokličite:
Randolph 1881 all 4559.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištvo ob času selitev in vse kar spada v to stroko.
Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Flaca
CHICAGO, ILL.
Phone: Rosevelt 8221.